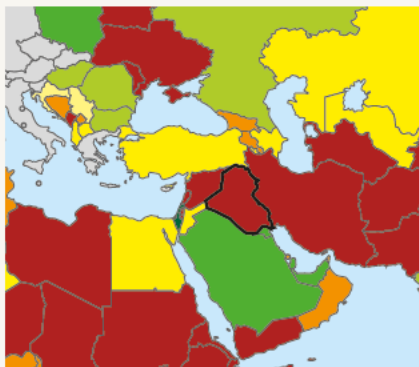

Basfakta (2020)

Folkmängd: 40 miljoner

BNP, nominellt: 167 miljarder USD

BNP/capita: 4 175 USD

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + Stora olje- och gastillgångar
- + Finansiellt stöd från multilaterala långivare

Svagheter

- Svag affärsmiljö, begränsad privatsektor och hög korruption
- Sekteristiska och etniska spänningar
- Svårt säkerhetsläge

En av världens mest oljeberoende ekonomier

Under det senaste decenniet har den ekonomiska situationen i Irak försämrats till följd av årtal av konflikter, sociala oroligheter och ett periodvis lågt oljepris. Redan innan pandemin hade landet strukturella brister och ekonomiska svagheter. Landet är en av världens mest oljeberoende ekonomier. Iraks oljereserv är världens femte största och landet har betydande gastillgångar. Olja står för 90 procent av statens intäkter, 95 procent av landets export och 65 procent av BNP. Ett lågt oljepris mellan 2014–2017 samt under pandemin har försämrat i statsfinanserna och betalningsbalansen. Under 2020 hade Irak ett BNP-fall på 12 procent till följd av oljeproduktionsbegränsningar, oljeprisfall och nedstängning av samhällsfunktioner under pandemin. Staten har hanterat inkomstbortfallet genom att ta av sin valutareserv och oljefond, ökat upplåningen i banksektorn, skjutit upp investeringar och lånat från IMF. Skuldsättningen har ökat väsentligt det senaste året och budgetunderskott har fått statsskulden att öka till dryga 90 procent av BNP.

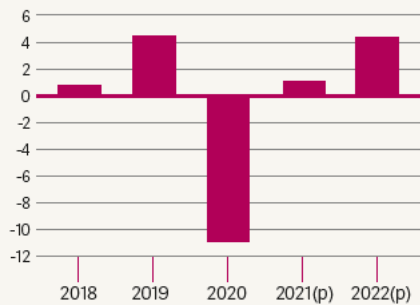
Iraks utlandsskuld motsvarar cirka 50 procent av BNP. En stor del av skulden är till de arabiska Golfstaterna, som under 1980-talet finansierade Irak i kriget med Iran. Denna skuld har Irak ännu inte behövt betala av på. Skuld tjänsten är därmed ännu hanterbar. Valutareserven är fortfarande stor, motsvarande åtta månaders importvärde, vilket är en buffert att ta av på kort och medellång sikt. Under 2020 devalverade regeringen dinaren med dryga 20 procent mot US-dollar med avsikten att på kort sikt underlätta för statsfinanserna och möjliggöra nytt IMF-stöd. Valutförsvagningen innebär kraftigt ökad inflation under 2021 och minskning av irakiers köpkraft, vilket riskerar leda till förnyat folkligt missnöje och nya protester. Irak ingick ett IMF-program 2016, vilket var positivt för den ekonomiska stabiliteten och inflödet av kapital. Regeringen efterlyser ytterligare IMF-paket för att hantera budgetunderskottet, men fonden förespråkar ett utbetalningsprogram kopplat till reformer och hänvisar till Bagdads misslyckande att korrekt rapportera skulder och finanspolitiska indikatorer. Stora ekonomiska reformer är planerade, vilket potentiellt kan lägga grunden för ett nytt program, men det är osannolikt att en överenskommelse mellan parterna nås under året.

Ett svårt säkerhetsläge dominerar riskbilden

Den irakiska armén har lyckats driva ut IS, men sekteristiska och etniska spänningar fortsätter att undergräva stabiliteten i landet. IS kommer sannolikt att fortsätta utföra terrorattacker. Det politiska systemet är splittrat och det folkliga missnöjet är stort till följd av korruption och bristande samhällsfunktioner. Den politiska situationen präglas av Irans och USA:s kamp om inflytande över landet och ländernas attacker på irakisk mark har avskräckt utländska investerare. Ökade politiska oroligheter är även att vänta under hösten i samband med parlamentsvalet i oktober 2021.

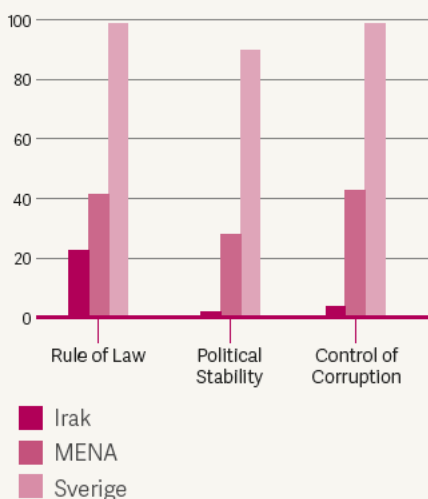
En försiktig återhämtning prognostiseras innevarande och kommande år. IMF bedömer att ekonomin gradvis kommer att återhämta sig och att BNP-fallet att komma vara återhämtat först 2024. En lyckad vaccinering är kritisk för landets framtida utveckling. Till följd av försenade leveranser inom COVAX-initiativet, väntas vaccineringen gå långsamt och sannolikt pågå in i 2022. Risken för ytterligare nedstängningar och restriktioner väntas därmed kvarstå under året. Social

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEO 2021

Affärsmiljö

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken

oro, utländsk politisk inblandning och flera regeringsombildningar som har präglat det senaste året väntas fortsätta. Ökade politiska spänningar och säkerhetsrisker är den största riskfaktorn för den ekonomiska utvecklingen. Den privata sektorn fortsätter att hämmas av det dåliga säkerhetsläget, svag infrastruktur och bristande tillgång till elektricitet.

Ett högre oljepris och framgångsrika insatser för att mobilisera extern finansiering skulle stärka landets finanspolitiska hållbarhet. Irak behöver ett oljepris på minst 60 US-dollar för att balansera budgeten och nya oljeprisfall skulle tvinga Irak till ytterligare åtstramning för att inte påverka statens betalningsförmåga. På medellång sikt väntas både underskotten i statsfinanserna och bytesbalansen minska till följd av devalveringen, ett återhämtat oljepris och finansiella reformer. Statsskuden förväntas nå sin topp 2023 och minska gradvis därefter. Trots svårigheterna bedöms tillväxten gynnas av planerade investeringar och ekonomiska reformer, men misslyckanden med att genomföra reformer under ett valår hotar den statsfinansiella hållbarheten. Regeringen har stora investeringsplaner för återuppbyggnad i infrastruktur och utveckling av energisektorn är väsentlig för att möta den växande efterfrågan på el. På lång sikt präglas landets ekonomiska utveckling av oro till följd av det stora oljeberoendet, ett svårt säkerhetsläge och politiska oroligheter. Ett fortsatt samarbete med IMF skulle bidra till ökat kapitalinflöde och stabilitet. För detta krävs det att fler ekonomiska reformer genomförs som motarbetar korruption, uppbyggnad av infrastruktur och diversifiering av ekonomin. En osäkerhet råder kring regeringens förmåga att utföra förändringarna.

Affärsmiljön

Utvecklade institutioner, bristfällig lagstiftning och ett svagt företagsklimat gör att det finns en risk för ingripanden från myndigheter. Utöver ett dåligt säkerhetsläge, lider ekonomin av flaskhalsar inom kraftsektorn och infrastrukturen. År av krig och konflikt har slagit ut stora delar av Iraks infrastruktur och strömförsörjningen lider av stora brister. Sönderbombade kraftstationer och bristande tillgång har gjort att strömavbrott är frekventa.

Världsbankens Ease of Doing Business-index placerar Irak på plats 172 av 190 rankade länder. Landet placeras i absolut botten för regionen till följd av ett problematiskt och ineffektivt företagsklimat. I Transparency Internationals Corruption Index rankas Irak 160 av 180 länder. Utbredd korruption, ett svagt regelverk och en dålig affärsmiljö fortsätter att hämma utvecklingen av den privata sektorn, nya arbetstillfällen och utländska investeringar. Världsbankens Governance Indicators (WGI) rankar Irak i den globala botten för diverse mått på institutioner och regleringsmiljö.

Den irakiska banksektorn är underutvecklad och finansiellt svag. Bankregleringen ger genom lagar och förordningar ett fungerande ramverk för banktillsynen, men flera svagheter kvarstår. Centralbanken är ofta oförmögen att utföra sina uppgifter utan politisk inblandning när det gäller statliga banker. Tillsynen av dessa banker är därför fortfarande ineffektiv. Dessutom är genomlysningen och kontrollen av finansiell information ofta opålitlig eller saknas. Skyldigheten att publicera reviderade bokslut i tid följs inte alltid. Vid mindre och korta exportaffärer kan EKN täcka kreditrisker på ett flertal banker, men för större och långa affärer godtas endast Trade Bank of Iraq, landets största bank.

Svensk export till Irak

	MSEK
2020	1 036
2019	764
2018	810
2017	1 270
2016	2 059

Källa: SCB

EKN:s engagemang

	MSEK
Garantier	1 306 MSEK
Utfästelser	142 MSEK

EKN:s policy

EKN klassificerar Irak i landriskklass 7 (av 0 till 7), en bedömning som görs i samverkan med OECD. EKN är öppen för garantigivning på irakiska staten samt landets banker och företag. Vid risker på övriga offentliga köpare, exempelvis fackdepartement, kommuner och statliga verk, är betalningssäkerheter ett krav. För betalningsrisker över ett år på irakiska företag tas en högre premie ut på grund av landets besvärliga affärsmiljö.

EKN:s åtagande och erfarenhet

EKN:s garantier omfattar bland annat exportaffärer till Irak inom sektorer som kraft, transport, telekom och tillverkningsindustri. EKN har under perioden 2016–2020 ställt ut garantier i 16 affärer, till ett sammanlagt belopp om 2,7 miljarder kronor, för svenska företag som exporterar till Irak. De beloppsmässigt största sektorerna i flödet var kraft och telekom.

EKN har varit öppen för garantigivning på Irak sedan 2009. Betalningserfarenheten har sedan 2009 varit god. Tillfälliga dröjsmål har i enstaka fall förekommit. EKN:s fordran på Irak är från 1980-talet och uppgår till omkring 270 miljoner kronor. Fordran regleras i ett Parisklubbsavtal som sköts enligt plan.